

MUSEU DE MONTSERRAT

PER

ANTONI VILA I DELCLÒS

VITRALL DE L'EPIFANIA

Epifania

Mides: 58,8 × 55,8 cm en sentit vertical.

Vitrall original del segle XIV.

Emplomat de nou al segle XIX.

DESCRIPCIÓ ICONOGRÀFICA

Vitrall representant l'adoració dels Reis d'Orient a la Mare de Déu i el Nen Jesús. La Mare de Déu i el Nen estan situats a la dreta del plafó, inserits dins d'un gablet amb capitells i motius florals amb fulles d'acant i amb una flor de lis a la part superior. Els motius ornamentals i dibuixos de sanefes són representats amb groc de plata. La Mare de Déu té el Nen Jesús assegut a les seves cames. Aquest és representat amb una túnica blanca amb els plecs de la roba dibuixats amb grisalla marronosa. El coll d'aquesta túnica és pintat amb groc d'argent. Porta un llibre a la seva mà esquerra i la dreta la té alçada en actitud de benedicció. L'aurèola és de color groc amb una creu blanca i els seus cabells també són rossos i rinxolats. La seva mirada està dirigida als Reis.

La Mare de Déu és representada amb una túnica blava i un vestit rogenç. Porta una corona pintada amb grisalla i tota l'aurèola és de color groc d'argent, així com els seus cabells. Tot el dibuix de les faccions de la cara és una repintada, segurament del segle XIX. El camper de tota l'escena és de vidre verd. A la part inferior del plafó apareix un fragment de vidre groc, original amb pintura llevada, dibuixant uns motius florals de gran interès.

Dins el gablet de l'esquerra, són inserits els tres Reis d'Orient en actitud d'adoració i respecte. Un d'ells, amb els cabells rossos i de faccions més joves que els altres dos, està agenollat lliurant al Nen Jesús una ofrena. La seva corona reposa al terra. És representat portant un vestit blau, túnica vermellova i capa groga. Queden poques restes de grisalla del dibuix dels plecs de les robes. El rei Gaspar, generalment representat per una persona més vella (en aquest cas, el vidre on hi hauria el cap resta blanc, sense cap traç de groc de plata), és dempeus portant a la seva mà dreta una ofrena daurada (també pot ser una restauració o un tapaforats). És representat amb un vestit verd amb mànigues blaves i una capa vermellova. El darrer rei, segurament Melcior, amb barba rossa i una corona i cabells daurats, està mirant Gaspar. Està també dret i porta un vestit blau amb mànigues vermelloves i una túnica llarga fins als peus de color verd. El camper de l'escena és de color blau i aquesta queda emmarcada dins d'uns gablets també amb motius florals amb fulles d'acant i capitells.

L'escena es clou per la part inferior del plafó amb una bordura de color rosa.

TÈCNICA, COLOR, ESTIL

És un vitrall de factura gòtica amb importants restauracions. La darrera que ens ha arribat és segurament del segle XIX i va emplomar tot el plafó amb un plom prim de 7 mm d'amplària i amb el llom pla.

El dibuix original, en molt mal estat i pràcticament esborrat, és de factura gòtica amb ornaments amb groc de plata, especialment les fornícules, les cares i barbes i les corones de la Mare de Déu i Jesús.

Del segle XIX podríem datar la repintada de les cares, mans i de tots aquells elements pintats amb grisalla que es deurién esborrar a causa d'una cuita defectuosa d'origen. L'aspecte actual segurament té poc a veure amb l'original. Aquesta repintada és basta, maldestra i està en mal estat.

Actualment el dibuix és bast, amb pintades cantelludes, negres, que tracen les faccions dels personatges representats i els plecs dels vestits. Al dessota s'entreveuen uns traços més fins i treballats. A més, hi ha importants dipòsits calcaris que malmeten encara més el conjunt.

El cap de la Mare de Déu ha estat repintat en els seus principals trets: el contorn de la cara, ulls, nas i boca. La corona actual també ha estat repintada i al dessota de la capa calcària s'entreveu el dibuix dels cabells originals, ondulats, pintats amb grisalla marró fosc, de traç delicat i bona factura. Del cap del Nen Jesús, d'original només queden els vidres pintats amb groc d'argent. Tots els trets i faccions, cabells, etc., han estat repintats. El mateix passa amb la resta dels personatges representats i elements arquitectònics que emmarquen l'escena, gablets i fornícules i robes.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

L'estat de conservació en general és bo, l'emplomada del segle XIX aguanta perfectament i els vidres es troben ben fixats. Hi ha importants pòsits calcaris, especialment a les cares, que, juntament amb la repintada, han acabat d'arrencar la poca grisalla original que quedava.

Vitrall exempt. Epifania. Museu de Montserrat. Foto: Antoni Vila i Delclòs

Detall del plafó de l'Epifania. Vitrall exempt.
Museu de Montserrat. Foto: Antoni Vila i Delclòs

Detall del plafó de l'Epifania.
Vitrall exempt. Museu de Montserrat.
Foto: Antoni Vila i Delclòs